

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور

ه کانون ثانی ۳۳۸

نومرو : ۱۸

برنجی سنه : ایکنجی جلد

عزت ملیح بک ممیمیت

عزت ملیح بک، یازیلرینه حیران اولمایان محررلرک حرکتلرینی توصیف ایچون چوق کوزل برکله بولمش: جرأت! عزت ملیح بک شدتلی مقاله سنه بوعنوانی مناسب کورمش. بنده فرقته وارمدهن «درگاه» کچن نسخه سنه برقاچ دوشونجه می یازمش اولقله بو «جرأت» توخنه دوچار اولدم.

عزت ملیح بک، ادبیاتده «حزن و تبسم» ایله آجیلان بو شفا آینه، فضله جدیله شهیه رگ صوگ موفقیاتلرینک شرفی برقریرانتم کی یاقه سنه طاقوب کزه چکی یرده بردنبره جدیله شدی و شهرتک شاهراهی اوزرنده دوردهق نطقه باشلادی. برقاچ تورک حریرنه خطاباً یازدینی «جرأت» عنوانی مقاله شهرت شاهراهی اوزرنده بوتوقه بکزه یور. عزت ملیح بکک بنم حقهده یازدینی سطرلردن یالکزیری طوغرودر، دیایی کی ادبیاتده نه برنام، ونه ده برارم واردور برمیتدی. ایشته برمیتدی اولدیم ایچوندرکه برچوق نامدار و اثر صاحبی ادیبلرینک «حزن و تبسم» ی مدح صدندده ایچدن ایچیه طرافته کیریمدهم. جناب شهاب الدین بک «حزن تبسم» دن طرافتله بحث ایدر، مدح صدندده موجود بر شخص اولمایان یشیلی زاده رضینک آغزندن:

کلام ملیح ملیح الکلام

دیه برده عریجه شعر ابداع ایدوب آکلایش صاحبی اولانلری ایچدن ایچیه کولومسه تبرکن اونلر طرفندن عزت ملیح بکی غبطه ایدوبده ایدیرمش اولقله اتمام ایدلر. لکن بون بوله معنیار برمدده بولومسه یدم قارئلم بی معاذاله کوچک رغبطه کشلکله اتمام ایدرلر. و بو غبطه حسی عزت ملیح بک کی بر عمره مضاف اوله جی ایچون بی دلخون ایدردی. خایر! بن مبتدی، نامی و اثری اولمایان بر محرر اولدیم ایچون «حزن و تبسم» حقهده طوغرودن طوغریه دوشوندیکی سولدم. او فکریم صرف عزت ملیح بکک صوگ اثرینه عایدی. لکن بو مناسبله فکری تمام ایدیم.

دیه چکیم که عزت ملیح بکی دولاماجلی جله لرله خالرتوازه مدح ایدن طاعش محررلرینک شیولرینی ادبیاتله یقیندن یقینه اوغراشان کنجلر درحال آکاد بورسه ده بر طاقم صاف قارئلر و عزت ملیح بک آکاد بورلر، طریف منقدلرین عزت ملیح بکی طوغرودن طوغریه اثرینک ذکرله توصیه امکان بوله مادقلری ایچون بوتارک و یانه ده، برلینده بوتاره زیلیاده صحیه وضع ایدلوب، فرانسه جهیه، آلمانجهیه، ایتالیا جهیه و اسپانیولجهیه ترجمه ایدیلدیکی سولبورلر. آز چوق ذکای اولان بر غرنه قارئ کندی کندینه دیمیزی که: «عجبا عزت ملیح بکک اثرینی فرانسه جهیه کچیردن فرانسه حریری، اسپانیولجهیه کچیردن اسپانیول ادبی، آلمانجهیه کچیرن آلمان ترجمی و ایتالیا جهیه نقل ایدن ایتالیا حکا به جیسی تورکجه تک

بو انسا ناردن برینه آجیه قلمدن لازم کایورسه بر آزجی «زوالی نامی!» دیوروز، سوزانی آکبوز زیله... خالده نصرت خانک لسانی صانکه قوشبور، بشرک ایجاد ایتدیکی اک صوگ سرعنه بزه نتیجه یی کوترمه کچالشیور. بو او یله بر اسلوب و او یله بر لسانی که وطفه سی بر آن اول تمام اتمک ایسته یی نونجی مامورلر کی آلابله یکنه قوشبور، ایلرلیور. صانکه بوراده کی لسانی، اسلوبک و طیفه سی «ایشته! سوزان زهرانور» دیمکدر. حالبوکه سوزان اولومک ملادی ملادی ملادی قدر نایوک لدنلر و ذوقلر کوردی، نه قوتلی املار یئشیده قوشدی. بز بو املاری، بو ذوقلری بتون قوتلرله کورمک ایستردک. زیرا سوزانک اولوبی صوگ ایشدر. هیچ شبهه سزکه سوزان محضا اولمک ایچون ایدیمده دی. زهرتک ایچون سومه دی. خالده نصرت خانک بو لسانه سسینر خلقک تربیه و سکونتندن جرأت آلهرق هر آغزیه کانی سوله یه بیللردن بعضلری نام قادین دیلی دیدی. اگر قادین دیلی دیه آیری برشی وارسه و هر قادین ایچون محق او دیل ایله یازمق لازمه بیله توصیه ایدرم. خالده نصرت خانم ارکاک دیبله یازسین.

عجبا قادین دیلی دین شیک نمونه لری بوله شیلر میدر؟ «بکا عاس ایدن هر فرد سوبور، بدبخت اولبور. یازیق دکلی اونلره... سن بیلدیزیم دوق تورلرک مبالغه سی...»

نعدن بزه چوق کشیلر دائما تحف تحف اسملر قوللاز. سمرا، سارا بیلم دها بونلره بکزر شیار انتخاب ایدر. امینه، فاطمه اسملرینک کوزلکلی حالا بیلمیورمی بز و حالا بوسملری سوبورمی بز. بوساز، سمرا، سوزان آدم تقلیدی و قادین اوزنک کتندن بشقه ندر!

حیانه بیله بوله اسملری طاشیان انسا نلرک روحلری، باشلری، صاچلری قاریشیق اک پایانی انسا نلردر. حالبوکه بر ادبیات نمونه سی ساده، کوزل و سوبلی اولقله برابر بوله ایچه لککاری، کوزل لک لریده طوبلاش بولماید.

خالده نصرت خانم البت که هر کس دن ابی آکاد مشدر. اولان بر آدم نطق سوله من، اولوم آتی سوزنک وحسک چکیلوب بتون دوشونجه لرک بر نوع مراقبه شکنده درونیه شدیکی بجرانی برآندر. اولورکن هر انسان هر کس دن فضله کندی دوشونور، آجسیله اوونور. بته لری تسلی اتمک، قصدرلری سوبلک عئلندن بیله کچمز. جان چکیشن بر انسان ها... خالده نصرت خان! اونک فایه سی بردقیه دها یشاق... و راحت قلو و شقه قدر.

انسا بتون بو قصورلر بو کون خالده نصرت خانک دیبله یکی قصورلردر طنندنه. و ایچه بیلورز که خالده نصرت خانم قیصه بر زمان صوکره بو کون آز سوبدی قناعتنده اولدیمز کوللری کورمک و آکمی بیله ایسته میه چکدر.

فوزی لطفی

صوگ ادبی اثرلرینی برر، برر تدقیق اتمش ده عبدالحق حامدک، فکرتک، خالد ضیالک، حسین رحیمک و بونلره عاقل بیوک معاصرلرک اثرلری آره سنده عزت ملیح بکک «سرمد» بی می بکنمش و هن اونی ترجمه یه کیریمش... یوقسه... یوقسه بین الملل آشناقلری اولان عزت ملیح بک «سرمد» بی. او لسانلره کندی ترجمه ایتدیرمش... چونکه بونک بر ماسری واردر. عزت ملیح بکک بر اورونکی اولان دیگر بر اسلام محرری یعنی تورکک فضولیسنه کوره عزت ملیح بک نه ایسه عجمک خافله نسبله اوسی اولان ابرانک سابق استانبول سفیری پرنس ارفع الدوله میزا رضا دانش خان «مفلومه صلح لاهی» عنوانی اثرینی یالکزیرانسنجه به، آلمانجه به و اسپانیولجه به دکل تمش ایکی بیجی ملنک لسانه ترجمه ایتدیرمش. عجبا «سرمد» کده حدودلرین خارجه ده ک موفقی بو نوع میدر...؟

اوت، آز چوق ذکای اولان قارئلر بو شبهه یه دوشلر. لکن اونون عاملی که بزم قارئلرینک قسم اعظمی تورکدر. یعنی قفاری عسکری انتظامه آلیشش بر ملنک چوققلریدر. بیوک ادیبلرینک توصیه لرینی اطاعتله نانی ایدلر و «حزن و تبسم» ی حقیقتاً برشی طن اندلر. بیوک ادیبلرینک بونرا کتی ایشته بوله غریبتلر تولید ایدیلور، نه غریبدرکه الکدرکلی بر تورک محرری اولان حسین رحیم بکک سنه لردن بری برچوق دکری رومانلری انتشار ایدرده هیچ کیمسه شق شقه ایتر، غرنه لرین هفته لرجه مشغول اولماز؛ صوکره «حزن تبسم» بتون بو مظهر بتره برخله ده ابر. بزکنجلر ادبیات جهی کوزلره باقدیمز ایچون بو حال فارشو. سنده بهوت اولبوروز. اگر تنقیده نرا کتک بوله ملی برضری اولمسه یدی دیردک که: عزت ملیح بک وارسین ادبی شهرتک موهوم برلنشی طانتین... بو بک معصومه بروهمدر. بیلیم که هر ملکتده عاجز محررله مشهور ادیبلرک بخش ایتدیلری الیفانی مقدمه لر ضررین برتسایدلر، بهرلوق، بهرمل و اوغوست دوروشن کم بیلیر فرانسه ده قاچ کنبه بوله مقدمه لر و الیفانامه لر بخش ایتدیلردر. البته فرانسنجه به چوق چالیشان بر تورک کنبه ده بخش ایدلر. عزت ملیح بکک بولانقلری جدی به آلیشی آجی ای قلیبلر لکنه دلالت ایدر. یوقسه اثرلرینی هپ او قوبوب حیران اولدیمز بر «بهرلوق» نک عزت ملیح بک کی بر نک اوغلی کنبی و اونک طانی صو فرنکی ذوقنده کی رومانی حقهده نه دوشونه چکنی ادراک ایدمه به چک قدر غافل دکاز،

معافیته عزت ملیح بکک برر برر اسملری صایدینی فرانسه و تورک ملغلری اوکا ادبی موفیت دنیان بو کوچ انتحالی کچیرمه دیلر. بوراده خوش بر فقره یاد ایدم بکم. چونکه چوق برنده در! فقره بو: بر زمان بترسورغ کبار عالی کوزل قادیلره، زنگین پرنسلره دولویمش و او عاقله غایت یاقیشلی، کوزل، شیق بر دلیقانی وارم. فقط بول دلیقانی، الهک حکمتی، هر درلو ثروت، عنوان و اندام مالک اولدینی خالده استعدادجه بر صفرمیش و الک بیوک املی ده

سماون قاضی اوغلی شیخ بدرالدین

— مابعد —

معاوم اولدینی اوزره موفول استیلا سندن چوق اول بونک جلال الدین رومی ایله پدری بو بائخنده حسن قبول کوردوگ سرایک حایه سته مظهر اولمشلردی. قونیه، عجم عرفانی ایله عجم عقایدنیک بر مرکز فعالیتی اولمشدی. علمکنیک هر طرفنده جاعلر، مدرسه لر، تکیه لر و بالخاصه جلال الدینک تاسیس ایتدیکی مولوی تکیه لری وجود بولمشدی. بوتون بوتاسیسات سیاسی معناسیه سینه ده ییلان بسله مک دیک ایدی. درویشلک حیات عمومی اوزرینه اولان تأثیری کیتیکه آرندی؛ درویشلک معرفتیه اداره ایدیلن وجد آلود جریان دینی - که سوفیک ایله افاده ایدیلور - دائر نفوذی تدریجاً توسیع ایتدی. (۱) (۷۲۳-۱۲۳۸ م) تاریخنده قره مان ساحالردن حرکتله آناتولوی مائلاً قطع ایدره رک سینویه سیاحت ایدن ابن بطوطه، بوجریان دینک انتشاریه دائر واضح معلومات ویرور. مشارالیه آناتولونیک هر طرفته داغیامش اولوب بالادت «اخیه الفتیان» (۲) تسمیه ایدیلکی برطاق جماعتله

[۱] ساجوق سلطنتنده «عوانان بدوین» heretic myrmidons حقنده پک مهم اولان شو مقاله بائکتر : براون، ژورنال اوف دی روایال آسیاتیک سوسیته، ۱۹۰۲، ص ۵۷۲ و متعاقب. [۲] ابن بطوطه سیاحتنامه سی، پارس ۱۸۵۹، ج ۲، ص ۲۶۰ و متعاقب ۲۸۲ و متعاقب [Songhinotti, C. h. Defrémery طرلرندن نشر ایدیلش در]؛ عین مسئله حقنده بائکتر : قره مر، Geschichte der herrschenden Ideen des Islams، لایپزیخ ۱۸۶۸، ص ۴۵۰ و متعاقب؛ یکی انتشار ایدن Beiträge Zur Kenntnis des Islom. Verein II. Thorning، برلین ۱۹۱۳، ص ۲۱۴ [تورکیشه بیلگوتک، ج ۱۶۰، ۱۶۱؛ هامر، ژورنال آسیاتیک، سری ۵، ج ۶، ص ۲۸۹] «اخیه الفتیان» زادکان سنغدن اولدینقی سوبیلور. شورایی کمال امنیتله قبول ایدیل بیلیرکه بوتام معناسیه «اخیر جماعتی» ی آئیچی اون دردنجی عصرده کسب اهمیت ایشدر. «ابن فضل الله المعمری» - (۷۴۸ - ۱۲۴۸ م) تاریخنده شامده و بادن وفات ایلشدر - «مسالیه الامصار فی ممالک الامصار» اثر معظمنک خلاصه سنده، ثنیه قاتره، Notices et extraits des manuscrits de la Bibliothèque du Roi، پارس ۱۷۳۸، ص ۳۸۴-۱۵۱ انتشار ایشدر [کوجوک آسیایه عاقد اولان قسمده (ص ۳۳۴ و متعاقب) اخیلردن و علی العموم درویش تشکیلاندن هیچ بحث ایتدور. [مؤلف برودیگر بعض نوطه لرده برطاق تفصیلات و بریورکه ایکنجی و بلکه اوچنجی درجه ده مهم اولان بوتون تفصیلات فضله اغلاقدن احترازاً طی ایدیلشدر. لایترج]

منظومه :

اربابانه خاطرلر

علی ممتاز

ساعتلر مائله ایکلیور آرتق ... آقشامک صوک حزن کالری صولدی ؛ سس-سزجه صاروکن شهری قارا کاتی هر یولجی سچیلر بر کولیکه اولدی .

باقلانلار کیمه مک ددرین یاسیاه اورپردن سواقلر بو آند بوم بوش . آه ، اسکی کونلرک خاطر مسیاه بو ایسز یوللارده کزیمک نه خوش !

کوزلرم ماضیه دوغرو کتیدی ده کونلرک چکدیکی قایلن پرده لر دومانی خیرلر کبی کیت کیده قارا کاتی روحده آچیلدی بریر ...

ایشته کونک سوسلندی بوکسلن آبله ، سواقلر بو آند بوتون بوتون بوش . آه ، بو بوش یوللارده هر خاطر مله آل آله ، باش باشه کزیمک نه خوش ...

کانون اول - ۲۲۷

نجم الدین خلیل

عزت ملیح بکک اصل بیوک ضعیفی ادبیاتک کنی اولان احراض بختلرنده در . «حزن وتسم» باقان هر قاره من آکلرکه اثرلر محری اوروپانک بوش وطام طاقیر اولان کبارانه حیاته متحسدر . وندیکده غوندوله ، محزون اواق مودادر دییه محزون اولور . صکره دیگر برغوندوله بر آمریقایی میلیاردر جفت کورونجه تسم ایدر .

ایشته بوتسم عزت ملیح بکک صمیمی تسمیدر : «عبدالحق نظمی» نک پارسده کی دون ژو آتافته دائر نقل ایتدیکی حکایه کارنه حزن و برمکن زیاده زندوستانده تفاخرک الک کولونج حسنی الفا ایدر . حاصل بو کتاتب بتون بویه دبده وششمه حسرتیه مست بر ذهنیک معکسیدر . ایچنده عشق، سطحی و کوستریشلی بر زندوستانده ، مرحمت ، «باشامک آتزی» نک بشقه بر آرابیه قوشولمسی افاده ایدر وفدا کاراتی ، «پرتسم» . «ک سیکلیسی» «سرمده» و وسائل نقایه نک الک عادسیله «کلک» حاضر اولدینقی بیان ایده جک قدر دون درکده بر حسدر .

ایشته عزت ملیح بکک اثری بوتون اشتالر واحتراملرله دولو اولدینقی ایچوندرکه بزم ملی محیطلرده اولدینقی قدر و یانده ، برلنده ، پارسده و بوشوی- آیرسده عینی قیتمده در .

عزت ملیح بکک یشیلی زاده رضائیدن زیاده بزم کی مبتدی ، کنج فقط صمیمی قارلره ایتاسین...

ف.ل

خارجیه مسلکته کیرمکمش ؛ حالبوکه هر سته خارجیه نظارتک مسابقه سته کیرر و دورمیش ؛ کبار عالمنک قادیلاری بو بائیشقی کنجی مسابقه دن التاس قوتیه کیرمککه قرار ویرمیشلر و قادیلار فضا دهوشکون اولان خارجیه ناظرینه صیق صیقیه توصیه ایشلر ؛ خارجیه ناظریه خاطر و کولکل بلاسی قادیلر کچیرته جکفی وعد ایش و مسابقه نک آجیله جفندن بر کون اول امتحان بیزلری قارشیسنه چاغیرتوب : «نه یایار- سه کز یایکیز غایت خفیف سؤاللر ترتیب ایدکیز و بودیقایی به مسابقه بی شقی آتلتکیز، امتحان ایتاسنده بنده بالادت آرقه کزده حاضر بولمچم ...» دیمش . حاصل امتحان کونی کلش ، خارجیه ناظریه بیزلرک باشنده اولدینقی حالده امتحان آجیلش ؛ دلیقانی الک شیق قوسستومیه ، یاقه سنده قوجه بر قرزاتم ، پودرلی و صاچلری «اوندوله» نامزد صندالیه سته او طورمیش ، بیزلرک بری غایت اوسته کفی وخفیف بر سؤالک تا صارلامش ، نازکانه صورمش .

— موسیو ! اوتوز سته محاربه لری قاچ سته سوردی ؟ —

نامزد درحال جواب ویرمیش . — اون ایکی سته !

خارجیه ناظریه و بیزلر آتلاتامدقاری ایچون اوفیکه لملر

ایشته بزم بیزلر و مقدرده ، عزت ملیح بکک اون ایکی سته در بو بولده جواب ویرمکجه بابایی بر طورله : «کیدی ، کیدی ! ماشاه ...» دیورلر . بو بختی بورده براندقدن صکره عزت ملیح بکک بر ذهلوی تصحیحه جرأت ایده جکم . عزت ملیح بکک طن ایدیورلرکه بو ملکته ملی ادبیات بختی آچانلر ، «مل اقتصاد» ی آچانلر و بو بخت ، اونلرک افلاسیله قیامدر . خایر .. ملی ادبیات آرزولری بو ملکته عزت ملیح بکک دها ولادتندن اول واریدی . و اوزمندن بری برداه الصله حالده دائما آرندی و کون کچیکه دها زیاده آرتا جفدرده چونکه بو ، ملتک صمیمی احتیاجندن دوغمش بر آرزودر . بو بختی اوزاعقی لزومسز . زیر غرب ادبیاته وقوفی غایش طرزنده اعلان ایدن عزت ملیح بکک آناتول فرانسک حریده هیچ بر سطر یازمیدینقی سوبیلور . بیلدیورکه استادک الک کوزل اثری اولان sur la voie glorieuse ، هم یکی و همده حربه عاقد یازیقکه بو اوردن جناب بکک بیله خبری وار .

مع مافیه «حزن وتسم» محرزینک اصل یاکلیدینی نقطه بی اشارت ایدم . «حزن وتسم» محری طن ایدیورکه بن اثرینک ضعیفی یالکیز بو نقطه ده یعنی کاه وندیکده برغوندوله ، کاه پارسده بر آبارنامه کیمش ماجرالردن آلدینقی ایچون کوردم . خایر ! .. اوله دکل . بوضف اولسه اولسه عزت ملیح بکک حالا «عشق موع» دورنده کی کجملک بک بسیم اولان مدنیت دام الصله سی اشارت ایتدیکی ایچون بر ضفدر .